

Asia: VN/34057/2022

**Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annetun lain ja Finanssivalvonnasta annetun lain 3 ja 20 b §:n muuttamisesta annetun hallituksen esityksen (HE 236/2021 vp) täyden**

**Lausunnonantajan lausunto**

**Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään**

Poliisihallituksen arpajaishallinnon lausunto hallituksen esityksen (HE 236/2021 vp) täydentämisestä

Valtiovarainministeriö on pyytänyt lausuntoa hallituksen esityksestä, jolla täydennetään hallituksen esitystä eduskunnalle laeiksi rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annetun lain (444/2017, jäljempänä rahanpesulaki) ja finanssivalvonnasta annetun lain (878/2008) 3 ja 20 b §:n muuttamisesta (HE 236/2021). Poliisihallituksen arpajaishallinto kiittää mahdollisuudesta lausua.

Poliisihallituksen arpajaishallinto on osallistunut rahanpesusääntelyn osittaisuudistuksen valmistelleen työryhmän työhön, joka on valmistellut käsittelyssä olevan ehdotuksen rahanpesulain muuttamiseksi. Kyseisen hallituksen esityksen käsittely eduskunnassa on viivästynyt ja eduskunnan lopullista vastausta odottaessa on havaittu välttämättömiä ja kiireellisiä muutos- ja täydennystarpeita, jotka koskevat hallituksen esityksessä esitettyjä säännöksiä kansainvälisten talouspakotteiden ja kansallisten jäädyttämispäätösten noudattamisesta ja hallinnollisista seuraamuksista.

Täydentävät ehdotukset koskevat pakotesääntelyn noudattamiseen liittyvää asiakkaan tuntemista ja hallinnollisia seuraamuksia koskevia säännöksiä. Esityksen tavoitteena on selkeyttää pakotesääntelyn noudattamiseen liittyvää asiakkaan tuntemista koskevaa säännöstä siten, että se olisi tarkkarajaisempi ja täsmällisempi ilmoitusvelvollisten velvoitteiden osalta.

Poliisihallituksen arpajaishallinto lausuu kunnioittavasti seuraavaa:

Käsittelyssä olevan hallituksen esityksen taustalla on ollut FATF:n Suomen maa-arviossa esittämä huomio siitä, että valvojilla ei ole tehokkaita keinoja puuttua valvottaviensa puutteellisiin pakotesäätelyn noudattamisen menettelyihin. Poliisihallituksen arpajaishallinto pitää tärkeänä, että FATF:n esittämät puutteet nykylainsäädännössä saadaan ratkaistua käsittelyssä olevaa esitystä täydentämällä ja ehdotukset saadaan pikaisesti hyväksyttyä ja saatettua voimaan.

Täydennysehdotuksessa ehdotetaan muutettavan käsittelyssä olevan hallituksen esityksen 3 luvun 16 §:ää, joka määrittelee pakotesäätelyn noudattamiseen liittyvistä toimintaperiaatteista ja menettelytavoista. Poliisihallituksen arpajaishallinnon mielestä on erittäin tärkeää, että mainittu pykälä lisätään rahanpesulakiin. Poliisihallituksen arpajaishallinto katsoo, että täsmällisempi kirjaus paitsi selkeyttää ilmoitusvelvollisten tilannetta, että antaa valvojille selkeämmin mandaatin valvoa pakotesäätelyn noudattamista ja tarpeen tullen määrätä hallinnollisia seuraamuksia niiden noudattamatta jättämisistä.

Poliisihallituksen arpajaishallinto huomauttaa, että rahanpesulain 3 luvun 1 §:n 3 momentin mukaan kyseisessä luvussa säädettyjä asiakkaan tuntemista koskevia toimia on noudatettava riskiperusteiseen arviointiin pohjautuen koko asiakassuhteen ajan. Koska pakotesäätelyn noudattaminen on velvoittavaa lainsäädäntöä ja esityksessä mainitaan, että lähtökohtaisesti pakotesäätelyn noudattamisvelvollisuudessa ei ole riskiperusteista harkinnanvaraa, Poliisihallituksen arpajaishallinnon mielestä täydentävän esityksen 3 luvun 16 §:n muotoilu voi aiheuttaa epäselvää laintulkintaa ilmoitusvelvollisissa ja siten estää tehokasta rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämistyötä. Poliisihallituksen arpajaishallinnon mielestä asia tulisi selkeyttää täydentävään esitykseen esimerkiksi lisäämällä se 3 luvun 16 §:ään tai täydentämällä nykyistä 1 luvun 3 momenttia.

Ehdotus rahanpesulain 8 luvun 7 §:n 2 momentin muuttamiseksi niin, että seuraamusmaksun määräämisoikeuden vanhenemisaikoja yhtenäistettäisiin jatkuvan rikkomuksen tai laiminlyönnin ja kertaluonteisen rikkomuksen tai laiminlyönnin osalta kymmeneen vuoteen, on Poliisihallituksen arpajaishallinnon mielestä erittäin kannatettava. Valvontatyötä tehdään riskiperusteisesti ja rahanpesulain rikkomukset tai laiminlyönnit voivat tulla havaituksi viiveellä. Poliisihallituksen arpajaishallinnon mielestä vanhenemisajan pidentäminen pitkään jatkuneisiin rahanpesulain laiminlyönteihin ja rikkomuksiin tehostaa rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämiseksi tehtävää työtä. Yhtäältä se lisää valvojien tarkastustoiminnan vaikuttavuutta.

Muilta osin Poliisihallituksen arpajaishallinnolla ei ole täydentävään esitykseen lausuttavaa. Poliisihallituksen arpajaishallinnon mukaan täydentävät muutokset ovat kannatettavia. Poliisihallituksen rikostorjunnalla ei ole asiassa lausuttavaa.

Rikosylikomisario, arpajaishallintopäällikkönä Maarit Pikkarainen

Ylitarkastaja Milka Tornberg-Nyman

Tornberg-Nyman Milka  
Poliisihallitus - Arpajaishallinto